

TALEPAPIR

DET TALTE ORD GÆLDER

Anledning	Åbent samråd i Folketingets Uddannelsesudvalg
Titel	Samrådspørgsmål Z om FN's tiår for uddannelse for bæredygtig udvikling
Målgruppe	Folketingets Uddannelsesudvalg
Arrangør	Folketingets Uddannelsesudvalg
Taletid	Ikke fastsat
Tid og sted	Folketinget, lokale S-092 Tirsdag den 27. januar 2009 kl. 14.00

Disposition

1. Indledning
2. Baggrund
3. Strategiens indhold
4. Konkrete initiativer
5. Strategiens tilblivelsesproces og organisatoriske rammer
6. Afslutning

1. Indledning

Uddannelsesudvalget har stillet mig et spørgsmål, der er grundlaget for dette samråd.

- *Samrådsspørgsmål Z*

Ministeren bedes redegøre for regeringens strategi og konkrete initiativer i forhold til FN's tiår for uddannelse for bæredygtig udvikling.

2. Baggrund for udarbejdelse af "Uddannelse for bæredygtig udvikling – strategi for FN's tiår 2005 – 2014".

- Undervisningsministeriet udsender ultimo januar 2009 en publikation med titlen: "Uddannelse for bæredygtig udvikling – strategi for FN's tiår 2005 – 2014". Der er planlagt lanceringsmøde på Borups Højskole onsdag den 4. marts om eftermiddagen.
- Strategien er udarbejdet som led i opfølgningen på en beslutning, der blev vedtaget på FN's generalforsamling i 2002, om at udnævne tiåret 2005 – 2014 til FN's tiår for uddannelse for bæredygtig udvikling – ofte forkortet som DESD (Decade for Education for Sustainable Development).
- UNESCO (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization) er ansvarlig for koordineringen af tiåret på globalt plan og grundlaget for arbejdet i de europæiske lande, herunder Danmark, er den strategi, som er udarbejdet af UNECE (FN's organisation for økonomisk samarbejde i Europa, United Nations Economic Commission for Europe).
- Den danske strategi følger retningslinjerne i UNECE's strategi, og den vil blive præsenteret ved et møde i UNECE's Steering Committee i februar i år.

3. Strategiens indhold

- Den danske strategi er inspireret af UNECE, men der er taget udgangspunkt i de eksisterende forhold i det danske uddannelsessystem, hvor der gennem mange år har været arbejdet med aspekter, der vedrører bæredygtig udvikling.
- Den danske strategi tager endvidere afsæt i regeringens overordnede bæredygtighedsstrategi, som det kom til udtryk i debatoplægget ”Grønt ansvar” fra 2007, og i den kommende regeringspublikation ”Vækst med omtanke”.
- Jeg mener, at det er vigtigt, at strategien bygger videre på de mange danske initiativer, der allerede er i gang, og som understøtter bæredygtig udvikling. Det drejer sig for eksempel om strategien for natur, teknik og sundhed samt mange af klimainitiativerne.
- Klimaforandringer er netop glimrende eksempler på, hvordan man i undervisningen kan kombinere naturfag og samfundsfag. En solid naturfaglig almen dannelse er en forudsætning for kvaliteten af den demokratiske beslutningsproces.
- Det personlige ansvar og engagement skal bygge på viden som en forudsætning for egne handlinger og adfærd.

4. Konkrete initiativer

- Som et af de første initiativer etablerede undervisningsministeriet en portal på ministeriets hjemmeside til information om tiåret, www.ubuportalen.dk.
- Som følge af rapporten ”Et fælles løft” blev det besluttet at etablere et nationalt center for natur, teknik og sundhed. Til dette formål er der på finansloven afsat **65 mio. kr.** Centret oprettes med det formål at styrke interessen for fagene og sprede viden om gode tiltag. Jeg fremsætter her i foråret lovforslag herom.
- Et andet, vidtrækkende eksempel på et konkret initiativ er beslutningen om at arbejde videre med Grønt Flag Grøn Skole. Dette velkendte og gennemprøvede koncept, som i øvrigt er internationalt kendt under betegnelsen Eco-schools, skal udvides og opdateres, så bæredygtig udvikling får større vægt i konceptet, og der inddrages flere temaer. Det er tillige hensigten, at konceptet fremover også skal rette sig mod andre uddannelsesniveauer og uformelle læringsmiljøer. Finansiering af dette 3-årige udviklingsarbejde er fundet i en partnerskabsmodel, hvor Undervisningsministeriet, Miljøministeriet og Friluftsrådet hver finansierer en tredjedel af projektet. (**I alt 6,6 mio. kr. fordelt på 3 år**). Dette projekt har bred politisk opbakning.

- Andre vigtige initiativer er etableringen af Virtuel Galathea III og ikke mindst de mange Klimainitiativer.
- Alle læreplaner i det formelle uddannelsessystem er gennemgået med henblik på at sikre, at bæredygtig udvikling indgår i de relevante læreplaner. I dag er bæredygtig udvikling nævnt i stort set alle læreplaner i grund- og ungdomsuddannelserne (såvel de gymnasiale som de erhvervsfaglige).
- Undervisningsministeriet har fået gennemført et pilotprojekt om didaktiske metoder til undervisning i bæredygtig udvikling. Dette projekt er under publicering.
- Miljøministeren og jeg besluttede i foråret 2008 at styrke samarbejdet mellem vores to fagområder. Et af eksemplerne på dette er nævnt ovenfor under Grønt Flag Grøn Skole. Et andet eksempel er samarbejdet om bedre udnyttelse af nationalparkerne, Hvor vi i fællesskab indviede nationalpark Vadehavet i august 2008. Endelig bør de samarbejds muligheder, der ligger hos de ”Grønne Guider” og hos naturvejlederne, udnyttes bedre af lærerne.

5. Strategiens tilblivelsesproces og organisatoriske rammer

- Allerede i foråret 2005 etablerede Undervisningsministeriet, Udenrigsministeriet og Miljøministeriet et netværk, der koordinerede ministeriernes holdninger og synspunkter forud for UNECE High Level mødet i Vilnius i marts 2005.
- Efterfølgende blev der etableret en tværministeriel DESD-gruppe med ti tilmeldte ministerier og et dialogforum mellem ministerierne og NGO’erne, hvor udkast til strategi har været drøftet.
- Undervisningsministeriet har i samarbejde med UNESCO, Ungdomsbyen og Center for menneskerettigheder afholdt en årlig konference, hvor uddannelse for bæredygtig udvikling har været det centrale tema.
- I arbejdet med strategien har der været kontakt mellem Undervisningsministeriet og Miljøministeriet, og miljøministeren og jeg har holdt møde med udvalgte NGO’er om mulighederne for et styrket samarbejde.
- Der har mellem ministrene og NGO’erne været enighed om at samarbejdet med fordel kunne tage afsæt i bæredygtig udvikling, naturfag og nationalparker.
- Udkastet til strategi blev efter min godkendelse sendt til høring i maj 2008 til 115 interessenter, herunder de mest betydende NGO’er, der beskæftiger sig

med bæredygtig udvikling. Der indkom i alt toogtyve høringssvar, hvoraf seks havde ”ingen bemærkninger”.

- Det reviderede udkast blev drøftet ved et møde i Dialogforum den 7. oktober 2008, hvorefter publikationsprocessen gik i gang.

6. Afslutning

- Publikationen ”Uddannelse for bæredygtig udvikling – strategi for FN’s tiår 2005 – 2014” udsendes ultimo januar. Den udsendes i elektronisk form i en dansk og i en engelsk udgave. Publikationen lægges på www.uvm.dk og på www.ubuportalen.dk. Endvidere lægges den engelske version på www.unece.org og på www.unesco.org. Der fremstilles kun et begrænset antal trykte eksemplarer på dansk og engelsk.